

Състав на Съвета на директорите

Към 31.12.2023 г. Съветът на директорите на „Информационно обслужване“ АД е в състав:
Председател: Николина Тодорова Найденова
Зам. председател: Димитър Георгиев Тодоров
Членове: Ивайло Борисов Филипов, Юлияна Петрова Калчева и Дияна Георгиева Томова
Изпълнителен директор: Ивайло Борисов Филипов.

Структура и компетентност на Съвета на директорите

Съветът на директорите се състои от трима до петима членове, дееспособни физически лица. Не може да бъде член на СД лице, което е било член на управителен или контролен орган на дружество, прекратено поради несъстоятелност през последните две години и не отговаря на други изисквания посочени в ЗПП и Устава на дружеството.

Членовете на СД се вписват в Търговския регистър (ТР), където представя нотариално заверено съгласие и декларация, че не са налице обстоятелства, които могат да представляват пречка за заемане на длъжността.

Правомощията на СД са уредени в ТЗ, в Устава на дружеството и в „Правила за работа на Съвета на директорите на „Информационно обслужване“ АД“.

Възнаграждение на Съвета на директорите

Информацията за възнагражденията на СД е в съответствие с действащите нормативни актове и Политиката за оповестяване на информация в „Информационно обслужване“ АД. Възнагражденията на членовете на СД се определят съгласно Правилника за прилагане на закона за публичните предприятия.

Конфликт на интереси

При вписване в Търговския регистър, членовете на СД представят нотариално заверено съгласие и декларация за наличие на обстоятелствата по глава пета от ЗПП.

В съответствие с Устава на дружеството, членовете на СД са длъжни да уведомяват писмено съвета, когато те или свързани с тях лица сключват с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Устройствени актове

Устав на „Информационно обслужване“ АД, приет от ОС. Организационна структура, длъжностно-щатно разписание, приемани от СД по предложение на изпълнителния директор. Съгласно последните промени, в дружеството са изградени 4 броя специализирани дирекции с 24 отдела към тях, 3 броя административни дирекции със 7 отдела, 5 бр. самостоятелни отдели, длъжностно лице по защита на данните и длъжностно лице по разглеждане на сигнали за нарушения. Компанията оперира на територията на цялата страна с клонова мрежа във всички областни градове на страната.

В компанията работят над 640 висококвалифицирани експерти в различни области на ИКТ сектора.

Неприложимост на Националния кодекс за корпоративно управление

„Информационно обслужване“ АД не прилага изискванията на Националния кодекс за корпоративно управление по отношение на двустепенната форма на управление.

Защита правата на акционерите

Съветът на директорите на „Информационно обслужване“ АД гарантира равнопоставено третиране на всички акционери, защитава техните права, и осигурява упражняването им в границите, допустими от действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на дружеството. СД осигурява информираност на всички акционери относно техните права, финансовите резултати на дружеството, чрез официалната интернет страница на дружеството и в съответствие с Политиката за оповестяване на информация, която също е публикувана на интернет страницата на дружеството.

Общо събрание на акционерите

Съобразени са всички приложими изисквания от Националния кодекс за корпоративно управление:

Всички акционери са информирани за правилата, съгласно които се свикват и провеждат общите събрания на акционерите, включително процедурите за гласуване, които се съдържат в Устава на дружеството, обявен в ТРРЮЛНЦ.

На акционерите се предоставя достатъчна и навременна информация относно датата и мястото на провеждане на ОС, както и пълна информация относно въпросите, които ще се разглеждат и решават на събранието – съгласно ТЗ и Устава поканите за свикване на ОС съдържат дневния ред и предложения за решения по всички въпроси, включени в дневния ред и се обявяват в ТРРЮЛНЦ най-малко 30 дни преди датата на събранието. По този начин акционерите разполагат с публичен и безплатен достъп до информацията за предстоящото провеждане на ОС.

Пълен списък на акционерите на дружеството се поддържа в актуално състояние от „Централен депозитар“ АД и непосредствено преди провеждане на всяко ОС ръководството на дружеството заявява издаването на актуална акционерна книга. По отношение на държавата, която притежава 99,49% от капитала ръководството на дружеството уведомява принципала за всяка обявена покана за ОС и изпраща материалите, които са поставени на разположение на акционерите в деловодството на дружеството

Общото събрание се провежда при стриктно спазване на ТЗ и Устава, като е осигурено и гарантирано правото на всички акционери, които са се регистрирали за участие в съответното ОС да изразяват мнението си, както и да задават въпроси.

Акционерите с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас в Общото събрание на дружеството лично или чрез представители (пълномощници). В Устава на дружеството не е предвидена възможност за гласуване чрез кореспонденция и/или по електронен път. Гласуването на акционерите чрез пълномощници е гарантирано от ТЗ и Устава на дружеството.

Правилата за организирането и провеждането на редовните и извънредните Общи събрания на акционерите на дружеството се съдържат в ТЗ и в Устава на дружеството и гарантират равнопоставено третиране на всички акционери и правото на всеки от акционерите да изрази мнението си по точките от дневния ред на Общото събрание. Съветът на директорите организира процедурите и реда за провеждане на Общото събрание на акционерите по начин, който не затруднява или оскъпява ненужно гласуването.

Материали на Общото събрание на акционерите - текстовете в писмените материали, свързани с дневния ред на Общото събрание, са конкретни и ясни, без да въвеждат в заблуждение акционерите. Всички предложения относно основни корпоративни събития се представят като отделни точки в дневния ред на Общото събрание, в т.ч. предложението за разпределяне на печалбата.

Дружеството няма задължение да поддържа на електронната си страницата специална секция относно правата на акционерите и участието им в Общото събрание на акционерите. Тази информация се съдържа по партидата на дружеството в ТРРЮЛНЦ, където е обявен актуалния Устав, поканите за провеждане на ОС и решенията, които подлежат на обявяване или по които се заявяват вписвания.

Акционерите, имащи право съгласно действащото законодателство, да включват допълнителни въпроси в дневния ред на Общото събрание разполагат с процедура, уредена в ТЗ и Устава, според която не се нуждаят от съдействието на ръководството на Дружеството за извършването на тези действия. Всички присъстващи на ОС акционери имат възможност да предлагат решения по вече включени въпроси в дневния ред на Общото събрание.

Ръководството на дружеството гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите в съответствие с ТЗ и Устава, като всички акционери се третират еднакво.

В границите, допустими от действащото законодателство и в съответствие с разпоредбите на устройствените актове на дружеството, корпоративното ръководство не може да пречатства акционерите, включително институционалните такива, да се консултират помежду си по въпроси, които се отнасят до техните основни акционерни права, по начин, който не допуска извършване на злоупотреби.

Към датата на съставяне на настоящата декларация дружеството няма акционери от различни класове, информацията относно правата на акционерите е публична и се съдържа в Устава.

Дружеството има само един акционер с контролни права – българската държава, която ги упражнява в съответствие с действащото законодателство. По тази причина не е приложимо изискването за недопускане на сделки с акционери с контролни права, които нарушават правата и/или законните интереси на останалите акционери, включително при условията на договаряне сам със себе си.

Разкриване на финансова и нефинансова информация

В дружеството е утвърдена Политика за оповестяване на информация, която определя обхвата на информацията, предмет на оповестяване от „Информационно обслужване“ АД в качеството му на търговско дружество, което е публично предприятие по смисъла на ЗПП.

Дружеството оповестява и осигурява лесен достъп до финансова и нефинансова информация, включително финансовото състояние, постигане на целите и управленската структура. Политиката е съобразена и се прилага в съответствие със ЗПП, ППЗПП, ТЗ, включително и Закон за защита на личните данни и Закон за защита на класифицираната информация, ЗСЧ, подзаконовите актове по прилагането им и относимите към тях вътрешни правила на дружеството.

На официалната интернет страница на дружеството са публикувани и:

- Годишните финансови отчети от 2010 г. до настоящия момент;
- Правила за провеждане на търг и конкурс, и за сключване на договори за наем с работници и служители на „Информационно обслужване“ АД;
- Устав на „Информационно обслужване“ АД

Дружеството поддържа англезична версия на официалната интернет страница с аналогично съдържание на българската версия.

Заинтересовани лица

Дейността на „Информационно обслужване“ АД е в най-конкурентния сегмент на пазара – сектора на информационните и комуникационни технологии (ИКТ). Компанията инвестира целенасочено в създаването и поддържането на специализирани технологични екипи за усъвършенстване и надграждане на технологични решения и процеси. В тази връзка дружеството идентифицира като заинтересовани страни тези които са свързани със **системата за управление по качество, сигурност на информацията, предоставяне на ИТ услуги**.

В Политиката по управление, ръководството е изразило своите цели за удовлетворяване на потребностите и очакванията на външните и вътрешни заинтересовани страни, изискванията на тези страни по отношение на сигурността на информацията, изискванията относно услугите, резултатността, изискванията на нормативните актове и договорни задължения, отнасящи се до управление на услугите.

Заинтересованите страни са: местни, регионални, държавни или международни регулаторни органи; доставчици на процеси, стоки и услуги; дилъри и дистрибутори; собственици на дружеството; клиенти на дружеството; партньори на дружеството; съседи на дружеството; местна общественост; неправителствени и браншови организации; служители.

Дружеството наблюдава и проверява информацията, свързана със заинтересованите страни и съответните изисквания, като на база на анализа на тази информация се предприемат конкретни действия.

Изискванията на заинтересованите страни са документираны в:

- Договорите с клиенти, доставчици, банки;
- Вътрешни административни документи;
- Външни административни документи на контролни органи;

Ръководството на Дружеството провежда политика за пълно удовлетворяване на изискванията на заинтересованите страни по отношение на качество, цени и срокове на изпълняваните услуги.

Дружеството е определило заинтересовани страни, които имат отношение към **системата за управление за борба с подкупването**. Всички заинтересовани страни са идентифицирани, както и техните изисквания. Информацията за заинтересованите страни се преглежда веднъж годишно и ако бъдат идентифицирани специфични изисквания, се предприемат действия за тяхното актуализиране.

Заинтересовани страни могат да бъдат:

- клиентите на дружеството по отношение на предлаганите услуги на физически и юридически лица, които се явяват заинтересована страна от гледна точка управлението на тези процеси;
- бизнес партньори на дружеството;
- организации от областта на местната общност и обществото като цяло;
- служители на дружеството;
- дружеството - по отношение резултатите на процесите в другите структурни звена; които се явяват вход за процеси, протичащи при тях;
- структури на държавната администрация;
- регулаторни органи;
- професионални съюзи;
- неправителствени организации;
- синдикални организации;
- други, които са пряко или косвено свързани с дейността на дружеството.

„Информационно обслужване“ АД декларира политика на нулева толерантност към заинтересованите страни по отношение на подкупването. „Информационно обслужване“ АД планира и прилага мерки за контрол, превенцията и противодействие на подкупването съгласно ПР 07 Процедура за управление на мерки за контрол, превенция и противодействие на подкупването.

Устойчиво развитие

„Информационно обслужване“ АД се стреми към отговорно използване на ресурсите и защита на околната среда.

Като екологично устойчиви практики дружеството реализира проекти, свързани с екологията, отговорно използване на ресурсите и защита на околната среда, които са представени в Нефинансовата декларация на дружеството за 2023 г.

7. Информация по чл. 100н, ал.8, т.6 от ЗППЦК - описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи на емитента във връзка с аспекти, като възраст, пол или образование и професионален опит, целите на тази политика на многообразие, начинът на приложението ѝ и резултатите през отчетния период; когато не се прилага такава политика, декларацията съдържа обяснение относно причините за това.

Политика на многообразие се прилага по отношение на управителните органи. Членовете на Съвета на директорите на „Информационно обслужване“ АД отговарят на определените критерии за заемане на длъжност, регламентирани в Търговския закон, Закона за публичните предприятия и в Устава на дружеството. Длъжностите се заемат след провеждане на конкурс, чийто условия и ред са уредени в Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия. Физическите лица, членове на СД притежават необходимото образование и професионален опит, както и добра репутация и мениджърски качества.

Политиката на многообразие по отношение на управителните органи не допуска ограничение по отношение на пол и възраст. Прилагането на политика на многообразие е решаващо и важно за успешното управление на дружеството. Различните способности, умения, опит и качества на всеки от членовете на управителните органи, комитети и съвети, допринасят за вземането на правилни, икономически изгодни и стратегически полезни решения за дружеството. Като резултат от прилагането на политика на многообразие са: добро корпоративно управление, добра търговска репутация, привличане на висококвалифициран персонал.

Ivaylo Borisov
Filipov

Digitally signed by
Ivaylo Borisov Filipov
Date: 2024.04.22
12:32:35 +03'00'

ИВАЙЛО ФИЛИПОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
„ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ“ АД

Kameliya
Ivanova
Sofronieva

Digitally signed by
Kameliya Ivanova
Sofronieva
Date: 2024.04.22
12:22:13 +03'00'

ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ
КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2023

1. Юридически статут и обща информация за дружеството

“Информационно обслужване” АД, гр. София е вписано в Търговския регистър на Софийски градски съд по ф.д. № 25464/1991 г., том 6, партиден № 237, страница 62, с ЕИК по Булстат: 831641791. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. София, ул. “Панайот Волов” № 2.

На 29.01.2008 г. дружеството е пререгистрирано по Закона за търговския регистър.

Дружеството е регистрирано с капитал 2 298 495 /два милиона двеста деветдесет и осем хиляди четиристотин деветдесет и пет лева/, разпределен в 2 298 495 /два милиона двеста деветдесет и осем хиляди четиристотин деветдесет и пет/ броя безналични поименни акции с право на глас, с номинална стойност един лев всяка една. Регистрираният капитал е внесен изцяло. Към края на отчетната година основен акционер е държавата, чрез Министъра на електронното управление, с 2 286 897 броя акции, или 99.49% от капитала, а останалите 11 598 (единадесет хиляди петстотин деветдесет и осем) броя акции, или 0.51% от капитала, са разпределени между 2 692 индивидуални акционери. С Разпореждане № 6 от 30.12.2021 г. Министерският съвет е разпоредил, че определя министъра на електронното управление да упражнява правата на държавата в капитала на „Информационно обслужване“ АД.

Определеният със съдебното решение предмет на дейност на дружеството е: “Производство и търговия в страната и чужбина на информационни продукти и консумативи, научно изследователска и развойна дейност, лизинг, включително финансов, отдаване под наем на собствено движимо и недвижимо имущество и техника, извършване на обучение и професионална квалификация с цел реализиране на доходи, посредничество при информиране и наемане на работа на български граждани в други страни и на български и чуждестранни граждани в Република България”.

“Информационно обслужване” АД има офиси в гр. София и 26 областни центъра.

Дружеството е с едностепенна система на управление. Съветът на директорите се състои от 5-ма души и се представлява от Изпълнителен директор.

2. Съществена информация за счетоводната политика на дружеството

2.1.1. База за съставяне на финансовия отчет

„Информационно обслужване“ АД води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Комисията на Европейския съюз, в сила от 01 януари 2023 г.

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за неговата дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2023 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени във финансовите резултати, класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Следните изменения на съществуващите стандарти, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети за прилагане от ЕС, са в сила от 1 януари 2023 година:

• Промени в МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСФО Практическо изявление 2: Оповестяване на счетоводни политики и в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки. С измененията в МСС 1 и МСС 8 се изясняват разликите между счетоводните политики и счетоводните приблизителни оценки с цел да се подобри последователното прилагане на счетоводните стандарти и съпоставимостта на финансовите отчети. Обясняват как предприятията могат да идентифицират съществена информацията относно счетоводните политики и да дават примери кога информация за счетоводните политики е вероятно да бъде съществена. Поясняват, че информацията за счетоводните политики може да бъде съществена, поради своята

същност, дори и когато съответните суми са несъществени. С промените се пояснява, че информацията за счетоводните политики е съществена, ако е необходима на потребителите на финансовите отчети на предприятието за разбирането на друга съществена информация във финансовите отчети и ако предприятието оповестява несъществена информация за счетоводните политики, това не следва да води до прикриване на съществена информация за счетоводните политики. Изменението на МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните оценки и грешки изяснява как компаниите трябва да разграничават промените в счетоводните политики от промените в счетоводните оценки. Разграничението е важно, тъй като промените в счетоводните оценки се прилагат перспективно към бъдещи трансакции и други бъдещи събития, докато промените в счетоводната политика обикновено се прилагат ретроспективно към минали трансакции и други минали събития, както и към текущия период.

• **Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода** - относно отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична трансакция. Измененията ограничават обхвата на освобождаване от признаване на отсрочени данъчни пасиви, вследствие на което то не се прилага за трансакции, при които при първоначално признаване, възникват равни по размер облагаеми и подлежащи на приспадане временни разлики. Такива трансакции са признаването на актив "право на ползване" и задължения по лизинг от лизингополучателите на датата на стартиране на лизинга, както и при начисляване на задължения за демонтаж, преместване и възстановяване, включени в себестойността на съответния актив. С влизане в сила на измененията предприятията следва да признаят всеки отсрочен данъчен актив (до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики) и отсрочен данъчен пасив (за всички облагаеми временни разлики) съобразно критериите на МСС 12 за сделки, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единични трансакции на или след началото на най-ранния представен във финансовия отчет сравнителен период. Предприятията признават кумулативния ефект от първоначалното прилагане на измененията като корекция на началното салдо на неразпределената печалба или друг компонент на собствения капитал, ако е подходящо към тази дата. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не оказват съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

• **Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода** - относно данъци върху дохода от втори стълб, свързани с международна данъчна реформа. Прието е като изключение от изискванията на Стандарта, да не се признават отсрочени данъчни активи и пасиви, свързани с данъците върху дохода от втория стълб, нито да се оповестява информация за тях. Изисква се Дружеството да оповести, че е приложило изключението, както и да оповести отделно разходите /приходите/за /от/ текущи данъци, свързани с данъците върху дохода от втори стълб. Когато има приети или почти приети законодателни актове относно данъци от втори стълб, които все още не са влезли в сила, следва да се оповести известната или подлежаща на приблизително оценяване при разумни усилия информация, която да помогне на ползвателите на финансовите отчети да разберат доколко Дружеството е изложено на данъци върху дохода от втори стълб, произтичащи от тези законодателни актове. Измененията включват Примери за оповестяване на информация, така, че да се изпълнят изискванията на параграфи 88в-88г. Измененията приети от ЕК и публикувани през м.ноември 2023 г. се прилагат за годишни отчетни периоди започващи на 1 януари 2023г. или след тази дата. Дружеството е направило подходящо оповестяване в тази връзка.

• **МСФО 17 „Застрахователни договори“** – През май 2017 г. СМСС публикува МСФО 17 Застрахователни договори (МСФО 17), изчерпателен нов счетоводен стандарт за застрахователни договори, обхващащ признаването и оценяването, представянето и оповестяването. След влизането му в сила, МСФО 17 ще замени МСФО 4 Застрахователни договори (МСФО 4), който беше публикуван през 2005 г. МСФО 17 се прилага към всички видове застрахователни договори (т.е. животозастраховане, общо застраховане, пряко застраховане и презастраховане), независимо от вида на предприятията, които ги издават, както и по отношение на определени гаранции и финансови инструменти с допълнителен, негарантиран доход (участие по преценка). Ще се прилагат малко на брой изключения от обхвата. Общата цел на МСФО 17 е да осигури счетоводен модел на застрахователните договори, който е по-полезен и последователен за застрахователите. Той не е приложим за дейността на дружеството, поради което ръководството не е оценявало неговото приложение.

• **Подобрения на МСФО 17 „Застрахователни договори“** - Изменения са свързани с първоначалното прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – сравнителна информация. С тях се добавя опция за преход отнасяща се до сравнителна информация за финансови активи при първоначално прилагане на МСФО 17 с цел намаляване на счетоводни несъответствия, възникващи между финансови активи и задължения по застрахователни договори в сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9. Прилагането на промените е по избор и се отнасят само до представянето на сравнителната информация при първоначално прилагане на МСФО 17. Не са приложими за дейността на дружеството, поради което ръководството не е оценявало приложението им.

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2023 г. или не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети предвид при изготвянето на настоящия финансов отчет:

Изменения в МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС) – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложена ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали продаваните активи или апортираните немонетарни активи, конституират или не по същество „бизнес“ по смисъла на МСФО 3. Ако тези активи като съвкупност не отговарят на определението за „бизнес“ инвеститорият признава печалба или загуба до процента, съответстващ на дела на другите несвързани инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. В случаите когато се продават активи или се апортират немонетарни активи, които като съвкупност са „бизнес“, инвеститорият признава изцяло печалбата или загубата от транзакцията. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време. Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените, които биха оказвали влияние върху счетоводната политика и върху класификацията и представянето на активите и пасивите на дружеството;

Изменения в МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., приети от ЕК).

Измененията в МСС 1 Представяне на финансови отчети изясняват, че пасивите се класифицират като текущи или нетекущи в зависимост от правата, които съществуват в края на отчетния период. Класификацията не се влияе от очакванията на предприятието или събитията след датата на отчитане (напр. нарушение на споразумението). Измененията също така изясняват какво се има в предвид, когато в МСС 1 се реферира към „уреждане“ на пасив. Тези първоначални изменения на МСС 1 са публикувани през 2020 г.

Измененията могат да повлияят на класификацията на пасивите, особено за субектите, които преди са обмисляли намеренията на ръководството да определи класификацията, както и за някои пасиви, които могат да бъдат преобразувани в собствен капитал.

Промените трябва да се прилагат ретроспективно в съответствие с нормалните изисквания в МСС 8 *Счетоводни политики*, промени в счетоводните оценки и грешки.

Изменения в МСС 1 относно нетекущи задължения, обвързани с ограничителни условия. Тези промени уточняват, че само ограничителни условия, които предприятието е длъжно да спазва на или преди края на отчетния период засягат правото на предприятието да отложи уреждането на съответните задължения за най-малко дванадесет месеца след отчетната дата и съответно само те следва да се вземат предвид при оценката на класификацията на задълженията като текущи или нетекущи. Тези споразумения влияят върху това дали правото съществува в края на отчетния период, дори ако спазването на условията се оценява след него (например ограничително условие, базирано на финансовото състояние на предприятието към края на отчетния период, но оценено след неговия край). Ограничителни условия, които се изчисляват на база на финансовото състояние на предприятието след края на отчетния период (например на база на финансовото състояние на предприятието шест месеца след отчетната дата) не следва да се вземат предвид при определяне на класификацията на задълженията и правото на тяхното

отлагане. Въпреки това предприятията следва да оповестят информация за ограничителните условия, обхващащи наблюдаем период в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период с цел оценка на риска от това дали задълженията биха станали изискуеми. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено, но едновременно с прилагането на промените в МСС 1 Представяне на финансови отчети относно класифицирането на задълженията като текущи и нетекущи. Ръководството е направило проучване и е определило, че тези промени не биха оказали съществено влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството.

Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила от 1 януари 2024 г., приети от ЕК. Изменението изисква след началната дата на лизинга (датата на предоставяне на основния актив) продавачът лизингополучател да определи „лизингови плащания“ и „ревизирани лизингови плащания“ по начин, по който да не признае печалба или загуба, която се отнася до правото на ползване, задържано от него. Промените не се отнасят за признаване на печалби и загуби във връзка с частично или пълно прекратяване на лизинговия договор. Промените се прилагат ретроспективно. По-ранно прилагане е разрешено.

Изменения на МСС 7 и МСФО 7 Споразумения за финансиране на доставчици: Оповестявания в сила от 1 януари 2024 г., които все още не са приети от ЕК. С измененията се въвеждат нови оповестявания целящи да помогнат на потребителите на финансовите отчети да оценят ефектите на тези споразумения и договорености върху задълженията на предприятието, паричните потоци и ликвидния риск.

Освен това Стандартите за отчитането във връзка с устойчивостта, които предприятията трябва да използват за годишни периоди започващи на 01.01.2024 г. и след това, за да извършват отчитането си във връзка с устойчивостта в съответствие с членове 19а и 29а от Директива 2013/34/ЕС, са приети от ЕК с Регламент 2023/2772 от 31.07.2023 г.

Ръководството е в процес на проучване, анализ и оценка на ефектите от промените в горепосочените стандарти, които не са влезли все още в сила, доколко ще окажат влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификациите на активите, пасивите, операциите и резултатите на Дружеството в следващите отчетни периоди.

2.1.2. База за изготвяне - Промени в счетоводната политика

Възприетата счетоводна политика е последователна с прилаганата през предходната година.

2.1.3. Основни предположения /принципи/

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на определени имоти и финансови инструменти, които се отчитат по преоценена стойност или справедлива стойност в края на всеки отчетен период, както е обяснено в счетоводната политика, по-долу.

Историческата цена обикновено се базира на справедливата стойност на възнаграждението, което е дължимо (договорено) при замяна на стоки и услуги.

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване, независимо от това дали тази цена е пряко наблюдавана или оценява като се използва друга техника за оценка. При определяне на справедливата стойност на един актив или пасив, дружеството взема под внимание характеристиките на актив или пасив, така, както участниците на пазара биха взели тези характеристики предвид при ценообразуването на актива или пасива към датата на оценяване. Справедлива стойност за измерване и / или оповестяване цели в този финансов отчет, се определя на такава база, с изключение на базата на акции, платежни операции, които са в обхвата на МСФО 2, лизингови сделки, които са в обхвата на МСС 17, и измервания, които имат някои прилики със справедлива стойност, но не са по справедлива стойност, като нетна реализируема стойност в МСС 2 или стойност в употреба в МСС 36.

Прилагането на справедлива стойност е подробно оповестено раздел „Справедливи стойности“.

Текущо начисляване

Финансовите отчети, с изключение на отчета за паричните потоци са изготвени на база принципа на начисляването.

Статиите (елементите на финансовите отчети) са признати като активи, пасиви, собствен капитал, приходи и разходи, когато те отговарят на дефинициите и критериите за признаване на тези елементи в Общите положения. Резултатите от транзакциите и други събития са признати, когато те настъпват, а не когато са платени и са отразени в счетоводните записи и във финансовите отчети в периода, за който се отнасят.

Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на база действащо предприятие, като се приема че предприятието няма нито намерение, нито потребност да пристъпва към ликвидация или съкращаване на обема на своите операции, а възнамерява да продължи дейността си в обозрим бъдещ период.

При оценката дали предположението за действащо предприятие е уместно в условията на икономическа криза, ръководството е вземало предвид цялата налична информация за бъдещето, което е най-малко 12 месеца, но без да се ограничава до дванадесет месеца от края на отчетния период. Преценката се основава на подробен анализ на факторите, свързани с текущата и очакваната рентабилност.

2.1.4. Приблизителни оценки

При прилагането на счетоводните политики на дружеството, които са описани в бележките в настоящото приложение, ръководството на Дружеството е длъжно да прави преценки, приблизителни оценки и предположения за балансовата стойност на активите и пасивите, които не са лесно видими от други източници. Преценките и свързаните с тях предположения се базират на историческия опит и други фактори, които се считат за подходящи. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.

Преценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преработените счетоводни оценки се признават в периода, в който оценката е преразгледана, ако прегледа засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако прегледите засягат както текущия и бъдещите периоди.

Критичните счетоводни преценки са подробно оповестени в раздел „Критични счетоводни преценки и приблизителни оценки“.

2.2. Сравнителни данни

В този финансов отчет, Дружеството представя сравнителна информация за една предходна година.

Годишният финансов отчет включва отчет за всеобхватния доход, отчет за финансовото състояние, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци, както и пояснителни приложения. Приходи и разходи, с изключение на компоненти на друг всеобхватен доход, се признават в отчета за доходите. Друг всеобхватен доход се признава в отчета за всеобхватния доход и включва елементи на приходи и разходи (включително корекции от прекласификация), които не са признати в отчета за доходите, както изисква или както е разрешено от МСФО. Корекции от прекласификация са сумите, прекласифицирани в печалба или загуба в отчета за доходите за текущия период, които са били признати в друг всеобхватен доход през текущия и предходни периоди. Транзакции със собствениците на Дружеството в качеството им на собственици се признават в отчета за промените в собствения капитал.

Дружеството избира да представи един отчет за всеобхватния доход и да представи печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два раздела. Разделите се представят заедно, като този за печалбата или загубата е първи, следван непосредствено от раздела за другия всеобхватен доход.

Дружеството избира да представя отчета си за всеобхватния доход, като при класификацията използва метода „същност на разходите“, известен също като разходи по икономически елементи.

Форматът на отчета за финансовото състояние е базиран на разграничението текущ/нетекущ.

2.3. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционална и отчетна валута

Функционалната и отчетна валута на представяне на елементите на финансовия отчет на дружеството е българският лев, който е с фиксиран курс към еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1 от 01.01.1999 г. по силата на въведения валутен борд в България.

Данните в елементите на финансовия отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева. Сумите над 500 лева са закръглени към 1 хил. лева при представянето им във финансовия отчет и приложението.

2.4. Оповестявания на обезценка в отчетите за 2023 г.

При сегашната икономическа среда, оповестяванията, отнасящи се до обезценка, се характеризират с нарастващо значение. Поради това тези Пояснителни приложения към публикуваните през 2023 г. отчети на Дружеството, съдържат подробни оповестявания на обезценка, към следните раздели:

- ✓ Оповестявания по счетоводната политика;
- ✓ Оповестявания на съществени предположения;
- ✓ Други финансови активи;
- ✓ Търговски вземания.

2.5. Оповестявания за комплекта финансови отчети

Пълният комплект финансови отчети, включва следните компоненти:

- ✓ отчет за финансовото състояние към края на периода;
- ✓ отчет за всеобхватния доход за периода;
- ✓ отчет за промените в собствения капитал за периода;
- ✓ отчет за паричните потоци за периода;
- ✓ пояснителни приложения, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация, сравнителна информация по отношение на предходния период.

Представят се с еднакво значение всички финансови отчети в пълен комплект от финансови отчети.

Избора на ръководството е да представи един отчет за всеобхватния доход.

Ръководството е избрало да представи компонентите на другия всеобхватен доход преди свързаните данъчни ефекти. Данъка между компонентите е разпределен между тези, които биха могли впоследствие да бъдат прекласифицирани в раздела на печалбата или загубата, и тези, които няма впоследствие да бъдат прекласифицирани в този раздел.

2.6. Допустимо алтернативно третиране

В определени случаи, МСФО позволява повече от едно възможно счетоводно третиране на определена сделка или събитие. Лицата, изготвящи финансовите отчети, трябва да изберат това третиране, което най-точно съответства на дейността на Дружеството.

Съгласно МСС 8, от Дружеството се изисква да подбере и да прилага своите счетоводни политики последователно за подобните сделки и/или за други събития и условия, освен когато даден МСФО конкретно изисква или позволява категоризация на позициите, за които могат да са подходящи различни политики. Когато даден МСФО изисква или позволява такава категоризация, за всяка една отделна категория се подбира и последователно се прилага най-подходящата счетоводна политика. Поради това, след като вече е избрано някое от алтернативните третираня, то се превръща в счетоводна политика и трябва да бъде последователно прилагано. Промени по счетоводната политика трябва да се извършват само когато това се изисква по силата на стандарт или тълкуване, или ако, в резултат на промяната, въпросните финансови отчети ще предоставят по-надеждна и релевантна информация.

Когато МСФО дава възможност за избор, Дружеството възприема едно от възможните третираня, а именно това, което е най-подходящо за обстоятелствата, в които се намира.

2.7. Финансов обзор от ръководството

В допълнение към финансовите отчети, Дружеството представя Годишен доклад за дейността. В МСФО няма изискване да се представя такава информация, макар че параграф 13 от МСС 1 съдържа

кратко описание на това, което може да бъде включено в един годишен доклад. През декември 2011 г. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО Изложение за практиката - Коментар на ръководството, който очертава една широка, необвързваща рамка за представянето на коментара на ръководството във връзка с финансовите отчети, изготвени в съответствие с МСФО. Ако Дружеството реши да следва указанията, съдържащи се в Изложението за практиката, то ръководството се насърчава да обясни степента, в която е било следвано Изложението за практиката. Изявлението за съответствие с Изложението за практиката се допуска само, ако въпросното Изложение е било следвано изцяло.

Съдържанието на Финансовия обзор от ръководството се определя от местни изисквания на пазара и от въпросите, които са специфични за дадена юрисдикция. Поради това, Дружеството не е представило финансов обзор от ръководството, а годишен доклад за дейността.

2.8. Признаване на приходи

2.8.1. Приходи по договори с клиенти

Договор е споразумение между две или повече страни, което създава права и задължения за страните по него. Клиент е страна, която е сключила договор с Дружеството да получи стоки или услуги, които са продукция от обичайната дейност на Дружеството, в замяна на възнаграждение.

Дружеството признава приходи, да са отрази прехвърлянето на обещаните с договора стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги.

Прехвърлянето на стоките или услугите се основава на концепцията за прехвърляне на контрола върху тях, способността да се ръководи използването на актива и да се получават по същество всички останали ползи от него. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други дружества да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.

Приходите от договори с клиенти се признават, както следва:

- в течение на времето по начин, който отразява извършаната от Дружеството работа по договора;
- в определен момент, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента.

Приходите от договори с клиенти се признават на база 5-етапен модел за признаване, представен по-долу, като разграничение се прави в следните две насоки според момента на удовлетворяване на задължението за изпълнение:

- задължение за изпълнение (прехвърляне на контрол) в течение на времето – в този случай приходите се признават постепенно, следвайки степента на прехвърляне на контрола върху стоките или услугите на клиента;
- задължение за изпълнение, удовлетворено (прехвърлен контрол) в определен момент – клиентът получава контрол върху стоките или услугите в определено време и приходите се признават изцяло наведнъж.

Пет етапният модел за признаване на приходи от договори с клиенти включва следните етапи:

• Етап 1 – идентифициране на договора – договор с клиент се отчита, когато са изпълнени всички от следните критерии:

- договорът е одобрен от страните по него;
- могат да бъдат идентифицирани правата на всяка от страните по договора по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;
- могат да бъдат идентифицирани условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;
- договорът има търговска същност;
- има вероятност Дружеството да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента.

Ако не бъдат изпълнени всички от посочените по-горе критерии, договорът не се отчита в съответствие с изискванията на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.

Когато даден договор с клиент не отговаря на горните критерии и Дружеството получава възнаграждение от клиента, то признава полученото възнаграждение като приход само когато е настъпило някое от следните събития:

- Дружеството няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване;

- договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

Дружеството признава полученото възнаграждение като пасив, докато настъпи едно от събитията, посочени по-горе или докато критериите за признаване, изброени по-горе, бъдат изпълнени.

• **Етап 2** – идентифициране на задължения за изпълнение – при влизане в сила на договора Дружеството оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или:

- стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна;

- поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.

• **Етап 3** – определяне на цената на сделката – при определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

• **Етап 4** – разпределяне на цената на сделката към задълженията за изпълнение – цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение (или към всяка отделна стока или услуга) в размер, който отразява сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Разпределянето на цената на сделката се извършва на въз основа на относителна единична продажна цена на всяка отделна стока или услуга.

• **Етап 5** – признаване на прихода, когато (или докато) Дружеството удовлетвори или удовлетворява задължението за изпълнение – приходът се признава, когато (или докато) Дружеството удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли стоките или услугите на клиента. Те се считат за прехвърлени на клиента, когато той получи контрол върху тях. За всяка задължение за изпълнение се определя при влизането в сила на договора, дали то удовлетворява задължението за изпълнение с течение на времето или към определен момент във времето.

Дружеството прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- клиентът едновременно получава и консумира ползите, получени от дейността на Дружеството в хода на изпълнение на тези дейности – това най-често са рутинни и повтарящи се услуги;

- в резултат на дейността на Дружеството се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива – това най-често е незавършено производство, върху което клиента може да има контрол;

- в резултат на дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност – това най-често е създаване на специализиран актив, който може да бъде ползван единствено от клиента.

2.8.2. Приходи от продукция, стоки и услуги /извън приходите, отчетани като приходи по договори с клиенти/

Приходите в дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и работи.

2.8.3. Приходи от валутни разлики

Валутните курсови разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като се представят некомпенсирано към статия "Финансови приходи".

2.9. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост. Отчитат се по икономически елементи и след това се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по проекти и дейности. Признаването на разходи за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се състоят от лихвени разходи, вкл. банкови такси и други преки разходи по финансов лизинг и банкови гаранции. Те се посочват в отчета за всеобхватния доход, когато възникнат, като са представени некомпенсирано към статия "Финансови разходи".

Разходи за постигане и изпълнение на договор с клиент

Дружеството признава като актив допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, само ако се очаква тези разходи да бъдат възстановени. Това са разходите, които Дружеството прави за постигане на договор с клиент, които то не би направило ако договора не беше факт. Ако разходите за постигане на договор не отговарят на посочените условия, те се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Ако разходите, направени при изпълнението на договор с клиент, не попадат в обхвата МСС 2, МСС 16, МСС 38, МСС 40, Дружеството признава актив от разходите, направени за изпълнение на договор, само ако тези разходи отговарят на всеки един от следните критерии:

- разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който Дружеството може да идентифицира конкретно;
- разходите създават или подобряват ресурсите на Дружеството, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение;
- очаква се разходите да бъдат възстановени.

Активите, признати в съответствие с горните текстове, се амортизират на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които се отнася активът.

Дружеството признава загуба от обезценка на подобни активи, до степента в която балансовата стойност на подобен актив превишава:

- остатъчния размер на възнаграждението, което Дружеството очаква да получи в замяна на стоките или услугите, за които се отнася активът;
- разходите, които са пряко свързани с предоставянето на тези стоки или услуги и които не са били признати като разходи.

Разходи за обезценка

Дружеството извършва периодично поне веднъж към датата на финансовия отчет прегледи за наличие/отсъствие на условия за обезценка на финансовите и нефинансовите си активи. Разходите от обезценка на активите се признават в отчета за всеобхватния доход като разходи от дейността в статиите „разходи за обезценки“. Принципите на обезценка са подробно разяснени в пояснителните бележки към съответните групи от активи.

Печалби/(загуби) от продажби на вземания (финансови активи)

Печалби/(загуби) от продажби на вземания и други финансови активи се признават в отчета за всеобхватния доход на датата, на която Дружеството е прехвърлило правата си върху вземанията (финансовите активи) и вече не може да получава възвръщаемост от тях. Печалбата/(загубата) от продажбата е разликата между справедливата стойност на полученото възнаграждение за продажбата на

вземането (финансовия актив) и неговата нетна балансова стойност към момента на продажбата (стойността по която се отчита вземането (финансовия актив), намалена с начислените за него обезценки и други корекции).

Печалбите от продажби на вземания (финансови активи) се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови приходи към „приходи от операции с финансови инструменти“. Загубите от продажби на вземания (финансови активи) се признават в отчета за всеобхватния доход като финансови разходи към „разходи от операции с финансови инструменти“.

2.10. Имоти, машини и оборудване

При първоначално признаване имот, машина, съоръжение или оборудване (нетекущи материални активи) се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба от ръководството.

След първоначалното му признаване имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Имоти, машини и оборудване са преоценени към 01.01.2003 г., а към 01.01.2005 г., във връзка с преминаване от Националните стандарти за малки и средни предприятия към Международните стандарти за финансови отчети, Дружеството извършва еднократна преоценка на своите активи, възползвайки се от облекчението, дадено от МСФО 1 приложение Д5.

Първоначално оценяване

При първоначалното им придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановими данъци и др.

Дружеството е определило стойностен праг от 700 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третират като текущ разход в момента на придобиването им.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение. Разликата между равностойността на паричната цена и общото плащане се признава като лихва в течение на периода на кредита, освен ако не се капитализира в съответствие с МСС 23.

Нетекущи активи, които се изграждат за бъдещо използване, се отчитат като активи в процес на изграждане и се представят по себестойност до завършване на изграждането им.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на нетекущите материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Полезният живот по класове активи е както следва:

- сгради - до 80 г. ;
- съоръжения - до 25 г.;
- машини и оборудване - до 3.3 -5г.;
- компютърна техника – до 5 г.;
- автомобили - до 8 г.;
- стопански инвентар – до 10 г.

Определеният срок на годност на нетекущите материални активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на материални активи

Балансовите стойности на нетекущите материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата им стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв.

Отписване на нетекущи материални активи

Балансовата стойност на даден имот, машина или съоръжение се отписва: при продажба, когато не се очакват никакви други икономически изгоди от неговото използване или при освобождаването от него поради липса.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина или съоръжение се включват в отчета за всеобхватния доход, когато актива бъде отписан. Печалбите и загубите от освобождаване от нетекущи активи се определят, като постъпленията от продажба (освобождаване) се намаляват с балансовата сума на актива и свързаните с продажбата разходи. Те се посочват нетно, към „Печалби и загуби от операции, които се отчитат нетно” в отчета за всеобхватния доход. Частта от преоценъчния резерв, отнасящ се за отписания актив, се прехвърля директно към неразпределена печалба.

„Информационно обслужване“ АД отдава под наем помещения, които са несъществена част от сградите, не могат да бъдат обособени като отделни активи и не отговарят на условията на МСС 40 за класификация на инвестиционен имот.

2.11. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за ползване на програмни продукти и права върху търговски марки. Дружеството отчита и вътрешно създадени програмни продукти. Създадените в предприятието нематериални активи се оценяват по себестойност формирана от преки и непреки разходи за продукта, към момента в който актива за пръв път е постигнал критериите за признаването му.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 2 - 5 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за доходите.

Балансовата стойност на даден нематериален актив се отписва при продажба или когато не се очакват никакви други икономически изгоди от неговото използване.

Печалбите или загубите, възникващи при отписването на нематериалния актив, се включват в отчета за всеобхватния доход, когато актива бъде отписан. Печалбите и загубите от освобождаване от

нетекущи активи се определят, като постъпленията от продажба (освобождаване) се намаляват с балансовата сума на актива и свързаните с продажбата разходи. Те се посочват нетно, към „Други приходи от дейността”/„Други разходи от дейността” в отчета за всеобхватния доход.

Последващи разходи

Разходи свързани с поддръжка на първоначално установена стандартна ефективност, извършени след въвеждане в експлоатация на нематериалните дълготрайни активи, се признават като текущи в момента на извършването им.

2.12. Инвестиции в дъщерни, асоциирани и други дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества се представят във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), намалена с евентуалните загубите от обезценки.

Цена на придобиване (себестойност), представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията.

Инвестициите в асоциирани дружества не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка към всяка дата на баланса. При установяване на условия за обезценка, се определя нейния размер, като същата се отразява в отчета за всеобхватния доход.

Инвестициите в асоциирани дружества се отписват, когато настъпят правните основания за това. Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпване на правното основание за това. Печалбата/загубата от продажбата се представя в отчета за всеобхватния доход в статия „Финансови приходи”.

2.13. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетна реализуема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали и стоки в готов вид - всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- готова продукция и незавършено производство - преките разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция се извършва на базата на нормалния капацитет на производствените мощности. Избраната от дружеството база за разпределението им е в зависимост от обема на производството.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на конкретна доставка.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за продажба.

Когато се продават материални запаси, тяхната балансова стойност се признава като разход през периода, през който е бил признат съответният приход. Печалбата/загубата от продажба на материали се определя, като постъпленията от продажба се намаляват с балансовата сума на актива и свързаните с продажбата разходи. Те се посочват нетно, към „Други приходи от дейността”/„Други разходи от дейността” в отчета за всеобхватния доход.

При предоставяне на услуги материалните запаси включват разходите за услуги(себестойност), за които дружеството все още не е признало свързаните с тях приходи. Представят се като незавършено производство по договори с клиенти към материалните запаси в отчета за финансовото състояние.

Себестойността на материалните запаси при предоставяне на услуги включва главно разходи за труд и други разходи за персонала, пряко зает в предоставянето на услугата, включително служителите изпълняващи надзорни функции и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и другите разходи свързани с продажбите и общия административен персонал се признават като текущ разход за съответния период.

Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнало в резултат на увеличение на нетната реализируема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който е възникнало възстановяването. Обезценката на материалните запаси се начислява, като разход за всеки вид материален запас и се посочва в статия „Обезценка на активи“ (себестойност на продажбите) в отчета за всеобхватния доход.

2.14. Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Дружеството прилага модела на очакваните кредитни загуби за целия срок на търговските си вземания, използвайки опростения подход, допускан от МСФО 9, и на база модел на матрица с проценти на загубата. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това, или когато дадено търговско вземане се прецени като напълно несъбираемо. Обезценката на вземанията се начислява като разход чрез съответна корективна сметка за всеки вид вземане. Разходът се посочва в статия „Разходи за обезценка“ в отчета за всеобхватния доход. Отписването на вземането става за сметка на формирания коректив.

2.15. Активи и пасиви по договори с клиенти

В съответствие с МСФО 15, когато една от страните по договор с клиент е изпълнила задълженията си по договора, Дружеството представя договора в отчета за финансовото състояние като активи по договор или пасив по договор в зависимост от връзката между дейността на Дружеството и плащането от страна на клиента. Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане от продажби по договори с клиенти в статията „търговски и други вземания“ на отчета за финансовото състояние.

Актив по договор с клиент се признава ако Дружеството изпълнява задължението си, като прехвърля стоки или услуги на клиент, преди клиентът да плати възнаграждение или преди плащането да е дължимо, с изключение на сумите, които са представени като вземане по договор с клиент. Актив по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които то е прехвърлило на клиент, но което не е безусловно. Този актив се оценява в съответствие с изискванията на МСФО 9. Обезценка на актив по договор с клиент се оценява и представя както обезценките на финансовите активи в съответствие с МСФО 9.

Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждението стане безусловно.

Вземането по договор с клиент е безусловно право на Дружеството да получи възнаграждението по този договор. Това право се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Пасив по договор с клиент се признава, ако клиентът заплаща възнаграждение или Дружеството има право на възнаграждение, което е безусловно (т.е. вземане), преди Дружеството да прехвърли стока или услуга на клиента, когато плащането е извършено или дължимо (което от двете настъпи по-рано). Пасив по договор е задължението на Дружеството да прехвърли стоки или услуги към клиент, за които то е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента. Пасивите по договор се признават като приход, когато се удовлетворят задълженията за изпълнение.

2.16. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности в каса; наличности в подотчетни лица и разплащателните сметки, краткосрочни депозити в банки, чийто оригинален матуритет е по-малък от 3

месеца, блокирани парични средства за издадени банкови гаранции и паричните еквиваленти /ваучери за обучение по програми на Агенция по заетостта/.

Трайно блокираните парични средства се оповестяват в бележките към отчета за финансовото състояние.

От 01.01.2018 г. паричните средства се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка на очакваните кредитни загуби.

2.17. задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по себестойност, която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.18. Лизинг

2.18.1. Лизингови активи

Договорите могат да съдържат едновременно лизингови и нелизингови компоненти. За договор, който съдържа лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови компоненти или нелизингови компоненти, Дружеството разпределя възнаграждението по договора за всеки лизингов компонент въз основа на относителната единична цена на лизинговия компонент и съвкупната единична цена на нелизинговите компоненти.

До финансовата 2018 г., лизингите на ИМС са класифицирани или като финансов лизинг или като оперативен лизинг. Считано от 01.01.2019 г. лизинга на активи се признават като актив с право на ползване и пасив по лизинг от датата, на която лизинговите активи са на разположение за ползване от Дружеството.

На началната дата лизингополучателят оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата. Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, лизингополучателят използва диференциалния лихвен процент на лизингополучателя. Диференциален лихвен процент на лизингополучателя е Лихвеният процент, който лизингополучателят би трябвало да плаща, за да заеме за сходен период от време и при сходно обезпечение средствата, необходими за получаването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване в сходна икономическа среда.

На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга, обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- фиксирани плащания (включително фиксирани по същество плащания), минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;
- суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

Периодите, по отношение на които съществува опция за удължаване на лизинговия договор, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни тази опция, също се включват при изчисляване на лизинговите плащания.

След началната дата Дружеството признава в печалбата или загубата, освен ако разходите са включени в балансовата стойност на друг актив съгласно други приложими стандарти, както:

- лихвата по пасива по лизинга; така и
- променливите лизингови плащания, които не са включени в оценката на пасива по лизинга, в периода, през който е настъпило събитието или обстоятелството, довело до тези плащания.

Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;

-лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;

- първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството; и

-оценка на разходите, които Дружеството ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи са направени за производството на материални запаси. Задължението за тези разходи се поема от Дружеството към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на лизингополучателя по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване от лизингополучателя, последният амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай лизингополучателят амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано. Дружеството представя активите с право на ползване към имоти, машини, съоръжения и оборудване в отчета за финансовото състояние.

Дружеството е избрало да приложи стандарта към договори, които преди това са били идентифицирани като лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4. Следователно Дружеството не прилага стандарта към договори, които преди не са били идентифицирани като съдържащи лизинг при прилагане на МСС 17 и КРМСФО 4.

Дружеството е избрало да използва изключенията, предложени от стандарта, за лизингови договори, за които срокът на лизинга приключва в рамките на 12 месеца и договори за лизинг, за които базовият актив е с ниска стойност.

Лизинговите плащания по лизингови договори с кратък срок и/или за активи на ниска стойност, се отчитат като текущи разходи на линеен принцип през периода на договора или на друга систематична база, аналогично на правилата за отчитането на оперативен лизинг по МСС 17.

2.18.2. Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението Дружеството определя дали то е или съдържа лизинг. Конкретен актив е предмет на лизинг, ако изпълнението на споразумението зависи от използването на този определен актив. Споразумение представлява предаване на правото на ползване на актива, ако споразумението предоставя на Дружеството правото да упражнява контрол върху употребата на базовия актив.

При възникване или след повторна оценка на споразумението Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг и такива за други елементи въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив. След това пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Дружеството.

За годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. влиза в сила МСФО 16 Лизинг, който заменя действащия до този момент стандарт за отчитане на лизинг – МСС 17 и настоящите насоки за лизинг – КРМСФО 4, ПКР 15 и ПКР 27. МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса/отчета за финансовото състояние и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Определението за лизинг се фокусира върху понятието за контрол, използвано в МСФО 10 и МСФО 15. Въвеждат се нови изисквания за представяне и оповестяване. При лизингополучателите се предвижда за всички лизинги с продължителност повече от 12 месеца да се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и съответно ще се отчита задължение по тези договори. Предвидени са изключения за краткосрочни лизинги и такива с незначителна стойност. Освен това, класификацията на паричните потоци също е засегната, тъй като плащанията по оперативен лизинг съгласно МСС 17 се представят като оперативни парични потоци; за разлика, при модела заложен в МСФО 16, лизинговите плащания се разделят на плащания на главница и плащания на лихви, които ще бъдат представяни съответно като парични потоци

от финансова дейност. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество, но е възможно да настъпят основания за прекласификация.

При приемането на МСФО 16 Лизинг, Дружеството признава пасива по лизинга към 01.01.2019г. за договори за лизинг, класифицирани по-рано като оперативен лизинг, съгласно МСС 17. Пасива по лизинга се оценява по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на лизингополучателя към 01.01.2019г.

По отношение на лизинговите договори, класифицирани като финансов лизинг съгласно МСС 17, балансовата стойност на актива с право на ползване и пасива по лизинга към датата на първоначалното прилагане е балансовата стойност на актива и пасива по лизинга, измерена непосредствено преди тази дата съгласно МСС 17. За тези лизингови договори Дружеството отчита актива с право на ползване и пасива по лизинга съгласно МСФО 16 от датата на първоначалното прилагане.

2.19. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Краткосрочни доходи

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), на разпоредбите на действащото осигурително законодателство и на Колективния трудов договор (КТД) на дружеството.

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки са изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персонала е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия за тяхното получаване, се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и удържки) в размер на недисконтираната им сума.

В социалната програма на дружеството са включени следните видове социални помощи и доплащания, които дружеството се задължава да осигури съгласно КТД, в зависимост от финансовите възможности чрез изплащане на еднократна парична сума:

- за платен годишен отпуск;
- разходи за еднократни празнични плащания;
- на болни работници и служители;
- встъпващи в брак работници и служители;
- на семейства /домакинствата/ на починали работници и служители;
- при раждане /осиновяване/ на дете от работници и служители.

Дължимите от работодателя вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход в периода на начисляване на съответните доходи, с които те са свързани и като текущо задължение в недисконтиран размер.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Общият размер на вноската за фондовете на ДОО за 2022 г. и 2023 г., е без промяна и е както следва:

За лицата работещи по трудов договор, родени преди 1960г. - 24,30% - разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 56,50:43,50 за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството.

За лицата работещи по трудов договор, родени след 1959г. - 19,30% - разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 56,65:43,35 за работещите при условията на трета категория труд, каквито са заетите в дружеството.

Общият размер на вноската за универсален пенсионен фонд през 2022 г. и 2023 г., е без промяна и е както следва:

За лицата работещи по трудов договор, родени след 1959 г. – 5,00% - разпределено в съотношение работодател : осигурено лице 56:44

Общият размер на вноската за здравно осигуряване през 2022 г. и 2023 г., е също без промяна и е както следва:

За лицата работещи по трудов договор – 8,00% - разпределено в съотношение работодател: осигурено лице 60:40.

Осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ" за 2022 г. и 2023 г. е от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието. За дружеството размерът на осигурителната вноска за фонд „ТЗПБ“ за 2022 и 2023 г. е 0.4%.

Осигурителните вноски остават без промяна през 2024г.

В сила от 01.04.2022 г. максималният осигурителен доход е в размер на 3 400 лв.

В сила от 01.04.2024 г. максималният осигурителен доход е в размер на 3 750 лв.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми. Очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски се признават като разходи в отчета за всеобхватния доход.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда и Колективния трудов договор дружеството е задължено да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, с изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби. Разходите за текущ и минал стаж, както и лихвените разходи и актюерските печалби и загуби се признават веднага в отчета за всеобхватния доход.

Към датата на всеки годишен финансов отчет, дружеството назначава актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опит. Надвишението на непризната актюерска печалба(загуба) се признава в отчета за всеобхватния доход.

Измененията в размера на задълженията на дружеството към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвите от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби и загуби, се отчитат към разходи за провизии и други в отчета за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

При прекратяване на трудовото правоотношение работодателя изплаща обезщетение съгласно разпоредбите на Кодекса на труда и Колективния трудов договор.

След изплащането на обезщетението за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовия договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в Отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.20. Провизии

Провизии се признават когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

2.21. Собствен капитал

Основен (Акционерен) капитал

"Информационно обслужване" е създадено като акционерно дружество. Като такова е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава дружеството е длъжно да формира и законов резерв "фонд Резервен", като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат една десета част от капитала или по-голяма част, по решение на общото събрание;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Съгласно изискванията на Търговския закон средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години.

Когато средствата във фонда достигнат определения минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

Към 31 декември 2023 г. регистрираният акционерен капитал възлиза на 2 298 х.лв., разпределен в 2 298 495 безналични поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 (един) лев.

Основен акционер в дружеството е държавата, чрез Министъра на електронното управление, с 99.49 % от капитала.

Резерви - формирани са от:

- разпределение на печалбата и включват разпределени суми за фонд "Резервен" (представя се като законови резерви в отчета за промените в собствения капитал) и допълнителни резерви, формирани от разпределението на реализираните от дружеството печалби в предходни периоди, вкл. отписани дивиденди при изтичане на давностен срок;

- резерв, формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията и техните справедливи стойности към 2003 г. Ефектът на отсрочените данъци е отразен директно за сметка на този резерв. Заедно с допълнителните резерви се представят като други резерви в отчета за промените в собствения капитал.

2.22. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2023 г. е 10% (2022 г.: 10%).

Няма промяна в данъчната ставка от 01.01.2024г., но в края на 2023г. в Закона за корпоративно подоходно облагане са приети промени, с които е предвидено многонационалните и големите национални групи предприятия да се облагат с национален допълнителен данък. Минималното ефективно данъчно облагане се прилага за съставни образувания, които са разположени в страната и които през данъчния период са членове на многонационална група предприятия или на голяма национална група предприятия с годишни приходи в консолидираните финансови отчети на крайното образувание майка на групата, включително приходите на изключените образувания, през поне два от четирите данъчни периода преди текущия данъчен период в размер на най-малко 750 000 000 евро или левовата им равностойност, определена по официалния валутен курс на лева към еврото. Тази част не се прилага за изключени образувания, а именно:

1. публично образувание, международна организация, организация с нестопанска цел, пенсионен фонд, инвестиционен фонд, който е крайно образувание майка, както и дружество за инвестиции в недвижими имоти, което е крайно образувание майка;
2. образувание, най-малко 95 на сто от стойността на което се държи пряко или косвено от едно или повече образувания по т. 1, различни от образувания за пенсионни услуги, и което:
 - а) извършва дейност, която се състои изцяло или почти изцяло в държане на активи или инвестиране на средства в полза на образувания по т. 1, или
 - б) извършва единствено спомагателни дейности към дейностите, извършвани от образувания по т. 1;
3. образувание, най-малко 85 на сто от стойността на което се държи пряко или чрез едно или повече изключени образувания от едно или повече образувания по т. 1, различни от образувания за пенсионни услуги, при условие че печалбата му почти изцяло е формирана от дивиденди или капиталови печалби или загуби, които не се вземат предвид при определяне на допустимата печалба или загуба по реда предвиден в чл. 260н, ал. 2, т. 2 и 3.

Предвидено е вторично облагане в рамките на многонационална група предприятия.

Данъчната ставка на допълнителния данък е положителната разлика между 15 на сто и ефективната данъчна ставка на многонационалната или голямата национална група предприятия за юрисдикцията.

Към датата на настоящия финансов отчет Дружеството не е член на многонационална група или голяма национална група предприятия отговаряща на условията предвидени за допълнително облагане и не се очаква допълнително облагане на печалбата на Дружеството през 2024г.

Предвид и изключенията на МСС 12 за Дружеството не възникват задължения за допълнителни оповестявания относно данъци върху дохода от втори стълб.

Отсрочените данъци върху печалбата се определят като се използва балансовия пасивен метод по отношение на всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на отчета за финансовото състояние и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба, от която те да могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила и са посочени компенсирано в отделна статия на отчета за финансовото състояние.

2.23. Финансови инструменти

Финансов актив или финансов пасив се признава в отчета за финансовото състояние, само когато Дружеството става страна по договорните клаузи на съответния финансов инструмент. При първоначално признаване Дружеството признава всички финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив/пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи/пасиви, освен тези, които са класифицирани по справедлива стойност през печалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването/издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката, направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, класифицирани по справедлива стойност през печалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.

2.23.1. Финансови активи

Дружеството класифицира финансовите активи при първоначално признаване в следните три категории: „финансови активи по амортизирана стойност“, „финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход“ и „финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата“.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им признаване зависи от характеристиките на договорните парични потоци на съответния финансов актив и бизнес модела на дружеството за неговото управление. За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, условията на даден финансов актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата (СПГЛ)" по неиздължената сума на главницата. За целта се извършва анализ чрез тест на СПГЛ на нивото на инструмента.

Бизнес моделът на дружеството за управление на финансовите активи отразява начина, по който дружеството управлява финансовите си активи за генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци са резултат на събирането на договорни парични потоци, на продажба на финансовите активи, или и двете.

Дружеството първоначално оценява финансовите активи по справедлива стойност, а в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, се добавят преките разходи по сделката. Изключение са търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране - те се оценяват на база цената на сделката, определена съгласно МСФО 15 и издадената фактура.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Дружеството оценява финансовите активи по амортизирана стойност когато са удовлетворени и двете условия по-долу:

- финансовият актив се държи и използва в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него, и

- условията на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата.

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват на база метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Те подлежат на обезценка. Печалбите и загубите се признават в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на дружеството включват: парични средства и еквиваленти в банки и търговски вземания.

Финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване дружеството може да направи неотменим избор да класифицира определени капиталови инструменти като такива, определени по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, но само когато те отговарят на определението за собствен капитал и не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуално ниво, инструмент по инструмент.

При отписване на тези активи печалбите и загубите от оценка до справедлива стойност, отчетени в другия всеобхватен доход не се рециклират през печалбата или загубата. Дивидентите се признават като "финансови приходи" в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в другия всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в другия всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Обезценка на финансови активи

Въведени са няколко различни подхода в зависимост от вида на актива и кредитния му риск – общ (тристепенен) подход, опростен подход и специален подход за активи с кредитна обезценка.

Моделът за обезценка „очаквани кредитни загуби“ се прилага за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и договорни активи. Съгласно МСФО 9, загубите се измерват по една от двете бази: 1. очаквани кредитни загуби за следващите 12 месеца след датата на финансовия отчет или 2. очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Първата база се прилага когато кредитния риск не е нараснал значително от датата на първоначално признаване до датата на финансовия отчет (и кредитния риск е нисък към датата на финансовия отчет), в обратния случай се прилага втората база. Дружеството прилага втората база за търговските вземания и договорните активи (независимо дали са със или без значителен финансов компонент). Нарастването на кредитния риск се следи и определя на база информация за рискови фактори като наличие на просрочие, значително влошаване на финансовото състояние на длъжника и други.

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществена част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) и/или не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора .

2.23.2. Финансови пасиви

Дружеството класифицира дълговите инструменти като финансови задължения.

Финансовите пасиви на дружеството включват заеми и задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета за финансовото състояние по справедливата им стойност нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо - по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва, освен за просрочени, предоговаряни и под условие за предсрочно изплащане.

Дружеството отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекът или бъдат отменени. Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

2.23.3. Критични счетоводни преценки и приблизителни оценки с определящо значение при прилагане на счетоводната политика и предположения с висока несигурност

Дружеството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Значимите счетоводни приблизителни оценки, при които има значителен риск от последваща съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите, са дискутирани по-долу:

Полезен живот на дълготрайните активи

Ръководството на Дружеството определя очаквания полезен живот и разходи за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на определяне на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда. Ръководство ще увеличи разхода за амортизацията, където полезния живот е по-малък от предварително определения, или ще изпише или обезцени технологично остарели или нестратегически активи, които не са в действие или продадени/ликвидирани.

Данъци върху дохода

Дължимият текущо данък се изчислява с помощта на данъчните ставки в сила или приетите за действащи ставки към датата на отчитане. Облагаемата печалба се различава от счетоводната печалба или защото някои доходи и разходи се считат за облагаеми или данъчно признати или защото времето, за което те са били облагаеми или данъчно признати се различава при тяхното данъчно и счетоводно третиране.

Посредством пасивния метод в отчета за финансовото състояние, отсрочен данък се признава за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите в отчета за финансовото състояние и съответната данъчна основа, която не е призната за данъчни цели, както и за временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи и пасиви, които не влияят върху облагаемата или счетоводна печалба.

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на отчета.

Активи по отсрочени данъци се признават само до степента, до която Дружеството счита за вероятно (т.е. е по-вероятно) да е налице облагаема печалба, за да се реализира актив от същата данъчна група (юрисдикция).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се приспадат само тогава, когато има законово право да приспадат текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно дружество и намерението на Дружеството е да уреди сумата на нетна база.

Разходът за данъци за периода, включва текущ и отсрочен данък. Данък се признава в отчета за всеобхватния доход, с изключение на случаите, в които той произтича от сделки или събития, които се признават в друг всеобхватен доход или директно в капитал. В този случай, данъкът се признава в друг всеобхватен доход или съответно директно в собствения капитал.

В края на 2023 г. бяха приети изменения в ЗКПО, с които ефективно от 1.01.2024 г. се въвежда облагане с глобален минимален корпоративен данък от 15% на многонационалните и големите национални групи от предприятия - данъци върху дохода от втори стълб, свързани с международна данъчна реформа. „Информационно обслужване“ АД не е в обхвата на задължените лица за допълнителен корпоративен данък.

Във връзка с промяна (пояснение) от 01.01.2023 г. на параграф 15 от МСС 12, приложим по отношение на отсрочените данъчни ефекти от отчитане на лизинги съгласно МСФО 16, са отчетени отсрочени данъчни пасиви към 31.12.2023 г.

Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

Провизии

Когато на датата на отчитане Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно), като резултат от минало събитие и е вероятно, че Дружеството ще погаси това задължение, т.е. ще възникне изходящ паричен поток, се прави провизия в отчета за финансовото състояние. Провизии се правят като се използва най-добрата приблизителна оценка на сумата, която ще е необходима за погасяване на задължението и се дисконтират до сегашна стойност с помощта на дисконтов процент

(преди данъци), който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичните за задължението рискове.

Обезценка на имоти, машини и оборудване

Към датата на всеки отчет ръководството на дружеството организира преглед за обезценка на земите, сградите, машините, оборудването и транспортните средства. Към 31.12.2023 г., ръководството е направило преглед за обезценка на земите, сградите, машините и оборудването на дружеството. В резултат на този преглед за обезценка ръководството е преценило, че не са налице условия за обезценка.

Обезценка на материални запаси

Към всяка дата на баланса ръководството на дружеството извършва преглед и анализ на наличните материали /основни, продукция, стоки/, чрез комисия в която участват експерти и специалисти от дружеството. Комисията прави преглед на всички налични материали, продукция, стоки по отношение на основните показатели - еднородност, търговски вид и срок на годност и т.н. и определя експертни цени. Предложените цени са съобразени с достигнатите цени по сключени договори за реализация, динамиката на търсене и предлагане на продукцията, стоките, както и с последните ценови равнища и тенденции при сделки с аналогични продукция, стоки. Продукция и стоки, необвързани с договори за продажба, към 31.12.2023 г. са оценявани в цени, в зависимост от предположенията за възможностите на тяхна бъдеща реализация.

След преглед на материалите към 31.12.2021г., комисията е направила предложение за обезценка на налични 75 бр. компютърни терминали със сензорен екран, вграден четец за карти и вграден термален принтер, отчитани като активи за продажба (стоки). Компютърните терминали са доставени през 2014 г. с цел продажба, част от които са реализирани. Остатъкът от 75 бр. към 31.12.2021 г. са морално остарели, с недостатъчна памет за надграждане, невъзможност за осигуряване на резервни части, поради което възможността за бъдеща реализация е минимална. Устройствата са обезценени на 96% и са начислени разходи за обезценка в размер на 84 хил.лв.

Наличните материали, държани с цел да бъдат използвани в производството, не се обезценяват под себестойността им ако крайните готови продукти, в които ще бъдат вложени, се очаква да бъдат продадени по тяхната себестойност или над нея.

Обезценка на вземания

Приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството в края на всяка финансова година.

Очакваните кредитни загуби за търговските вземания от контрагенти се изчисляват по опростен подход чрез прилагане на матрица на провизиите, базиран на очаквано неизпълнение от брутната балансова стойност на вземанията от клиенти към края на отчетната година.

Обезценката на търговските вземания се отразява като разход от обезценка на вземания, балансовата стойност се намалява, чрез използване на корективна сметка и последващото възстановяване на отписаните преди това суми се кредитира срещу тази корективна сметка. Промените в балансовата стойност на корективната сметка се признават в печалба или загуба.

През 2023 г. са начислени разходи за последващи оценки на вземания в размер на 73 хил.лв. – за съдебни и присъдени вземания.

Обезценка на инвестиции в асоциирани дружества

Дружеството класифицира като асоциирани дружества притежаваните от него акции в други дружества над 20%. Те се оценяват по себестойност, защото не съществуват достатъчно надеждни източници за определянето на техните справедливи стойности.

На всяка дата на баланса ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Ръководството е приело като индикатори за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества решението за обявяване в процедура по ликвидация на дъщерни дружества, които са с отрицателни нетни активи, или нетни активи, които не са достатъчни за покриване на задълженията им.

След закриването на Консорциум CITS, през 2003 г. дружеството придобива 26% от акциите на СИ АЙ ТИ ЕС АД, където основни акционери са също НАА Норд Алианс АД, Германия и Ел Сат ООД, Лихтенщайн.

По партидата на СИ АЙ ТИ ЕС АД в Търговския регистър няма записи от 2010 г. Не са публикувани финансови отчети, няма данни за осигурени лица. Съучастието е обезценено на 100%, тъй като има индикация, че дружеството не осъществява търговска дейност.

3. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на продуктите/услугите на дружеството и на привлечения от него заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства, правените от него инвестиции и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо под прякото ръководство на изпълнителния директор и финансовите експерти на дружеството. Всички дейности по управление на финансовия риск се осъществяват и контролират на централно ниво. За ефективно управление на тези рискове, Съветът на директорите е одобрил правила и процедури за управление на финансовия риск, които са в съответствие с корпоративните цели. Основните насоки на тези документи определят краткосрочните и дългосрочните цели и действия, които трябва да се предприемат, за да се управляват финансовите рискове, пред които е изправено Дружеството.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Оценка

Прилаганите счетоводни политики за оценка на финансовите активи и пасиви са както следва:

Вид актив / пасив	Класификация	База за оценка
Парични средства	Парични средства	Амортизирана стойност
Блокирани парични средства	Блокирани парични средства	Амортизирана стойност
Краткосрочни и дългосрочни заеми	Финансов пасив	Амортизирана стойност
Търговски вземания	Заеми и вземания, възникнали първоначално в дружеството	Търговските вземания са безлихвени краткосрочни вземания, които първоначално обичайно се оценяват по оригиналната им фактурна стойност. Последваща оценка по амортизирана стойност
Търговски задължения	Финансов пасив	Амортизирана стойност
Дългосрочни задължения	Финансов пасив	Амортизирана стойност

Пазарен риск

а. Валутен риск

„Информационно обслужване“ АД осъществява своите сделки основно на територията на страната. Постъпленията са в български лева. Дружеството не е изложено на валутен риск, до толкова, до колкото българският лев е обвързан с фиксиран курс към Еврото, при условията на Закона за Българската народна банка за въвеждане на Паричен съвет на закона за Валутен борд.

б. Ценови риск

Дружеството не е изложено на специфични ценови рискове. Минимизирането на ценовия риск за негативни промени в цените на стоките/услугите, обект на търговските операции се постига чрез периодичен анализ и обсъждане на договорните отношения за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара.

Дружеството не притежава акции и ценни книжа, които са обект за търгуване, както и няма практика да търгува с финансови инструменти – съответно не е изложено на рискове от негативни промени на фондовите пазари.

Дружеството не притежава инвестиции в дъщерни дружества.

в. Кредитен риск

Финансовите активи са концентрирани в две групи: парични средства (в брой и по банкови сметки) и вземания от клиенти.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит и приложимите счетоводни стандарти.

Дружеството няма значителна концентрация на кредитен риск. Неговата политика е да договаря кредитен период по-дълъг от 30 дни само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Дружеството. За по-голямата част от клиентите плащанията от продажбите се извършват предимно по банков път. Изключения правят единичните продажби, във фронтофисите ни, на продукти и услуги, свързани с дейността на „Информационно обслужване“ АД, като доставчик на удостоверителни услуги.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената политика на Дружеството. За целта ежедневно се прави преглед на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми.

Паричните средства и разплащателните операции са разпределени в различни банки, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

г. Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, при който търговеца среща трудности да спазва задълженията по отношение на финансовите пасиви, уреждани с наличности или друг финансов актив.

„Информационно обслужване“ провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност.

„Информационно обслужване“ не ползва привлечени кредитни ресурси.

Компанията осъществява наблюдение и контрол върху фактическите и прогнозните парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матуритетните граници на активите и пасивите на дружеството. Текущо се следи матуритетът и своевременното осъществяване на плащанията, като се поддържа ежедневна информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

От съществено значение за управление на ликвидния риск е какво решение ще предложи Министерство на финансите за вземане от Министерски съвет, за определяне размера на отчисленията от печалбата за изплащане на дивидент. През 2023 г. бяха взети две противоречащи си решения, първото през м. април за отчисления 50 на сто, второто в края на м. юни за 100 на сто дивидент за държавата.